

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Střední škola hospodářská a lesnická, Frýdlant, Bělíkova 1387, příspěvková organizace			
Název modulu	Občanská nauka	Kód modulu	On-E-1/1-2
Délka modulu	33 hodin	Platnost	01.09.2010
Typ modulu	Povinný	Pojetí	teoretické
Vstupní předpoklady	Ukončené základní vzdělání		
Cíl modulu: Cílem modulu občanská nauka je připravit žáky na aktivní občanský život v demokratické společnosti. Výchova k demokratickému občanství směřuje především k pozitivnímu ovlivňování hodnotové orientace žáků tak, aby byli slušnými lidmi a informovanými aktivními občany svého demokratického státu, aby jednali odpovědně a uvážlivě nejen k vlastnímu prospěchu, ale též pro veřejný zájem a prospěch. Žáci se učí porozumět společnosti a světu, kde žijí, uvědomovat si vlastní identitu a nenechat se manipulovat.			
Charakteristika modulu: Obsah předmětu vychází z obsahového okruhu RVP - Společenskovední vzdělávání. Předmět je vyučován ve všech třech ročnících. V prvním ročníku budou žáci vybaveni vědomostmi, které slouží k jejich orientaci v lidském společenství. Pozornost bude věnována postavení žen, národnostních menšin, náboženských hnutí. Budou směřovat k dosažení základní úrovně mediální gramotnosti. Žáci se budou učit přijímat a vyhledávat informace s odstupem, uvědomovat si vlastní názory a postoje. Seznámí se se zásadami hospodaření v rodině a s možnostmi řešení krizových finančních situací. Ve druhém ročníku získají žáci přehled o vzniku a vývoji českého státu. Budou vybaveni základními vědomostmi o hospodářství a jeho fungování, získají představu o možnostech získání zaměstnání, právech a povinnostech zaměstnanců i zaměstnavatelů a o možné podpoře státu v případě nezaměstnanosti. Ve třetím ročníku se žáci seznámí s postavením České republiky v současném světě a s jejím zapojením do mezinárodních struktur. Důraz bude kladen na pochopení pojmu globalizace, pozornost bude věnována činnosti a významu organizací EU, OSN, NATO. Získají základní právní povědomí, seznámí se s právním řádem a se systémem soudní a výkonné moci v České republice. Výsledky vzdělávání modulu občanská nauka přesahují do všech vyučovacích předmětů.			
Význam v oblasti afektivních cílů: Výuka v modulu občanská nauka je směřována tak, aby žáci dokázali jednat odpovědně a žít čestně, chápali a naplňovali v běžném životě pojem solidarita. Učí se projevovat občanskou aktivitu, vážit si demokracie a svobody, preferovat demokratické hodnoty, jednat v souladu s humanitou a vlastenectvím a s demokratickými ctnostmi. Učí se respektovat lidská práva, chápat meze lidské svobody a tolerance. Přemýšlí o skutečnosti kolem sebe, tvoří si vlastní úsudek, nenechají se manipulovat. Uznávají, že základní hodnotou je život, a proto je třeba si života vážit a chránit jej. Na základě vlastní identity ctí identitu jiných lidí, považují je za stejně hodnotné jako sebe sama, oprostí se ve vztahu k jiným lidem od předsudků, netolerantního jednání a nesnášenlivosti. Vytváří si pozitivní vztah k životnímu prostředí a kulturním památkám. Váží si hodnot lidské práce, snaží se zanechat po sobě něco pozitivního pro vlastní blízké lidi i pro širší komunitu.			

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem ČR.

Strategie výuky:

Základem výuky je výklad a řízená diskuse žáků k probíranému tématu. Žáci jsou vedeni k samostatnému uvažování a vyjadřování vlastních názorů v diskuzích. Jsou využívány demonstrační metody a pomůcky - výukové videoprogramy, prezentované pomocí nejmodernějších technologií - dataprojektory, multimediálními tabulemi apod.. Žáci pracují samostatně i ve skupinách s učebnicí a dalšími učebními texty. Součástí výuky jsou besedy s různými hosty, exkurze, návštěvy státních institucí.

Přínos k rozvoji klíčových kompetencí:

V rámci modulu občanská nauka jsou u žáků rozvíjeny především následující klíčové kompetence:

Komunikativní kompetence - žáci jsou schopni se přiměřeně vyjádřit k účelu jednání a v uvedených komunikačních situacích, formulují své myšlenky srozumitelně a souvisle, jsou schopni aktivně diskutovat s vrstevníky, porozumět sdělení druhých, respektovat jejich názory. Jsou schopni vytvářet jednoduché texty na běžná témata.

Kompetence k učení - žáci se v rámci získávání vědomostí efektivně učí, rozumí psanému i mluvenému projevu.

Personální kompetence - žáci se umí učit, vyhodnocovat vlastní výsledky, odhalovat vlastní nedostatky a napravovat je.

Sociální kompetence - žáci dokážou pracovat ve skupině i v týmu, společně se podílet na realizaci úkolu, zodpovědně plní zadané úkoly, učí se přispívat k vytváření vstřícných mezilidských vztahů, odstraňování diskriminace, řešení konfliktů.

Řešení pracovních i mimopracovních problémů - žáci dokážou určit jádro problému, aktivně získávají informace, potřebné k jeho řešení, volí vhodné prostředky a strategie řešení, znají instituce, které jim s řešením problémů mohou pomoci.

Kompetence k pracovnímu uplatnění - žáci se seznámí se zásadami vhodné komunikace s vrstevníky, kolegy, nadřízenými, jsou vedeni k zodpovědnému plnění studijních i pracovních povinností.

Aplikace průřezových témat:

Vzdělávací modul jako celek pokrývá následující PT:

- Člověk a svět práce
- Člověk a životní prostředí
- Informační a komunikační technologie
- Občan v demokratické společnosti

Občan v demokratické společnosti - žáci budou schopni se přiměřeně vyjadřovat k probraným komunikačním situacím. Výuka podporuje rozvoj kognitivních znalostí žáka a rozšiřuje jeho celkový přehled o společnosti. Napomáhá rozvíjení jeho osobnosti. Žák formuluje své názory a postoje, je schopen vyslechnout názory druhých a přiměřeně na ně reagovat, pracovat samostatně a v týmu.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Člověk a životní prostředí - žáci se seznámí s kulturními hodnotami v regionu včetně přírodních památek a jsou vedeni k péči o jejich zachování.

Informační a komunikační technologie - žáci jsou vedeni k tomu, aby při vyhledávání informací, jejich zpracování a prezentaci používali moderní technologie - osobní počítače, přenosová média, internet, dataprojektor, interaktivní tabuli apod..

Člověk a svět práce - žáci budou vybaveni znalostmi a kompetencemi, které jim pomohou optimálně využít svých osobnostních a odborných předpokladů pro úspěšné uplatnění na trhu práce a pro budování profesní kariéry. Naučí se identifikovat a formulovat vlastní priority, vyhledávat informace z různých zdrojů, vyhodnocovat a využívat je při zodpovědném rozhodování. Budou znát a aplikovat zásady při verbální i písemné komunikaci.

Obsah modulu:

Submodul On-E-1/1 - Člověk v lidském společenství

Submodul On-E-1/2 - Člověk jako občan

Kritéria hodnocení:

Hodnocení žáků vychází z Klasifikačního řádu SŠHL Frýdlant.

Žáci jsou hodnoceni průběžně po celý školní rok slovně i numericky.

Hodnocena je práce jednotlivců i práce skupinová. Součástí hodnocení je aktivní přístup k plnění studijních povinností, vystupování v diskuzích, besedách, při návštěvách institucí, příprava a prezentace krátké zprávy (aktuality) apod..

Nedílnou součástí hodnocení žáků je hodnocení jejich jednání a chování v souladu s osvojenými principy a zásadami společenského chování a mezilidských vztahů.

Základem hodnocení je správné používání osvojených pojmů při argumentaci a samostatných vystoupeních. Žák je z probraného učiva zkoušen ústně, na konci každého submodulu je zařazen kontrolní didaktický test.

Kontrolní testy:

Pro submodul On-H-1/1 dílčí testy **T-On-H-1/1a**, **T-On-H-1/1b**, **T-On-H-1/1c**, závěrečný test **T-On-H-1/1**

Pro submodul On-H-1/2 dílčí testy **T-On-H-1/2a**, **T-On-H-1/2b**, **T-On-H-1/2c**, závěrečný test **T-On-H-1/2**

Doporučená literatura:

V. Dudák a kol.: Občanská nauka pro střední odborné školy

V. Dudák a kol.: Občanská nauka pro střední odborná učiliště

Rozpis výsledků vzdělání a učiva 1. ročník On-E-1/1-2		
Výsledky vzdělání	Rozpis učiva	Počet hodin
Žák: <ul style="list-style-type: none"> – popíše na základě pozorování lidí kolem sebe a informací z médií, jak jsou lidé v současné české společnosti rozvrstveni z hlediska národnosti, náboženství a sociálního postavení; vysvětlí, proč sám sebe přiřazuje k určitému etniku (národu, ...) – dovede aplikovat zásady slušného chování v běžných životních situacích; uvede příklady sousedské pomoci a spolupráce, lásky, přátelství a dalších hodnot – uvede, jaká práva a povinnosti pro něho vyplývají z jeho role v rodině, ve škole, na pracovišti – sestaví rozpočet jednotlivce a domácnosti, rozliší pravidelné a nepravidelné příjmy a výdaje, navrhne, jak řešit schodkový rozpočet a jak naložit s přebytkovým rozpočtem – navrhne způsoby, jak využít volné finanční prostředky, vybere nejvýhodnější produkt pro investování volných finančních prostředků – vybere nejvýhodnější úvěrový produkt s ohledem na své potřeby a zdůvodní svou volbu, vysvětlí, jak se vyvarovat předlužení, posoudí výši úrokových sazeb a na příkladu ukáže rozdíl mezi úrokovou sazbou a RPSN (roční procentní sazba nákladů) – na konkrétních příkladech vysvětlí, z čeho může vzniknout napětí nebo konflikt mezi příslušníky většinové společnosti a příslušníkem některé z menšin – rozeznává zcela zřejmé konkrétní příklady ovlivňování veřejnosti (např. v médiích, v reklamě, v politice, ...) – na základě pozorování života kolem sebe a informací z médií uvede příklady porušování genderové rovnosti (rovnosti mužů a žen) – popíše specifika některých náboženství, k nimž se hlásí obyvatelé ČR a Evropy – vysvětlí, čím mohou být nebezpečné některé náboženské sekty nebo náboženská 	Submodul On-E-1/1 - Člověk v lidském společenství Lidská společnost a společenské skupiny, současná česká společnost, její vrstvy Odpovědnost, slušnost, optimismus a dobrý vztah k lidem jako základ demokratického soužití v rodině i v širší komunitě Sociální nerovnost a chudoba v současné společnosti Rozpočet jednotlivce a domácnosti; řešení krizových finančních situací, sociální zajištění občanů Rasy, národy a národnosti; většina a menšiny ve společnosti – klady vzájemného obohacování a problémy multikulturního soužití; migrace v současném světě, migranti, azylanti Postavení mužů a žen v rodině a ve společnosti Víra a ateismus, náboženství a církve, náboženská hnutí a sekty, náboženský fundamentalismus	17

nesnášenlivost		
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> – uvede základní lidská práva, která jsou zakotvena v českých zákonech – včetně práv dětí, popíše, kam se obrátit, když jsou lidská práva ohrožena – uvede příklady jednání, které demokracii ohrožuje (sobectví, korupce, kriminalita, násilí, neodpovědnost, ...) – vysvětlí, proč je třeba zobrazení světa, událostí a lidí v médiích (mediální obsahy) přijímat kriticky – uvede, k čemu je pro občana dnešní doby prospěšný demokratický stát a jaké má ke svému státu občan povinnosti – uvede nejvýznamnější české politické strany, vysvětlí, proč se uskutečňují svobodné volby a proč se jich mají lidé zúčastnit; popíše, podle čeho se může občan orientovat, když zvažuje nabídku politických stran – uvede příklady extremismu, např. na základě mediálního zpravodajství nebo pozorování jednání lidí kolem sebe; vysvětlí, proč jsou extremistické názory a jednání nebezpečné – uvede konkrétní příklad pozitivní občanské angažovanosti – uvede základní zásady a principy, na nichž je založena demokracie – v konkrétních příkladech ze života rozliší pozitivní jednání (tj. jednání, které je v souladu s občanskými ctnostmi a etikou), od špatného - nedemokratického jednání – objasní, jak se mají řešit konflikty mezi vrstevníky a žáky, co se rozumí šikanou a vandalismem a jaké mají tyto jevy důsledky 	<p>Submodul On-E-1/2 - Člověk jako občan</p> <p>Lidská práva, jejich obhajování a možné zneužívání, veřejný ochránce práv, práva dětí</p> <p>Svobodný přístup k informacím; média (tisk, televize, rozhlas, internet), funkce médií, kritický přístup k médiím, média jako zdroj zábavy a poučení</p> <p>Stát a jeho funkce, ústava a politický systém ČR, struktura veřejné správy, obecní a krajská samospráva</p> <p>Politika, politické strany, volby, právo volit</p> <p>Politický radikalismus a extremismus, aktuální česká extremistická scéna a její symbolika, mládež a extremismus</p> <p>Občanská společnost, občanské ctnosti potřebné pro demokracii a multikulturní soužití</p> <p>Základní hodnoty a principy demokracie</p>	16